

Előadói jelentés:

(Előterjesztés.)

(Határozati javaslat.)

Miniszter Ur!

A Karunkon létező Magyar Közigazgatástudományi Intézet tárgyában f.évi május hó 3-án 20,000/1945/I.szám alatt kelt belügyminiszteri leirat folyó évi május hó 7-én érkezett hozzánk. Karunk f.évi május hó 9-én tartott ülésében foglalkozott vele. Ennek eredményeként Karunk álláspontját a szóbanforgó kérdésben a következőkben van szerencsém Miniszter Urral közölni.

Ez az intézmény, melyet szervezője "Magyar Közigazgatástudományi Intézetnek" nevezett el, javadalmát, mely 1944-ben kerekén 87.000 P-t tett ki, nagyobb részben, kerekén 66.000 P összegben, az Egyetemi Alaptól és a Vallás- és közoktatásügyi miniszter urtól kapta. Csak kisebb részben járult javadalmazásához a Közellátási minisztérium és a Székesfőváros, melyek együtt összesen kerekén 21.000 P-t adták az Intézetnek. Eppen ezért lehetetlen, hogy ezt az intézményt ne tekintsük a Vallás- és közoktatásügyi miniszter ur fennhatósága alatt álló Egyetemünk tulajdonának. Ez a körülmény tehát őszinte sajnálatunkra kizárja, hogy az elől hivatkozott magas leiratban foglalt javaslatok, illetve ajánlatok harmadikát és negyedikét a Vallás- és Közoktatásügyi miniszter urnak elfogadásra ajánljuk.

Karunkon ez idő szerint a közjogi és közigazgatási jogi tanszék be van töltve. Ennek a tanszéknek szemináriuma és ennek tudományos anyaga a Központi épületet ért egyik bombatalálat következtében, sajnos, egészen elpusztult. Így a Közigazgatástudományi Intézet anyagára közelben betöltendő két közigazgatási és pénzügyi jogi tanszékünknek tanulmányi anyaggal való ellátása szempontjából fokozott mértékben van szükségünk.

De sajnálatunkra nem tehetjük magunkévá a magas leiratban foglalt első megoldási tervet sem, mert a kettős vezetés az Intézetben végezendő bármilyen munkát csak megbénítaná.

Nem javasolhatjuk a második alternatív elfogadását sem, mert ezzel eléje vágnánk sürgősen betöltendő két közigazgatási és pénzügyi jogi tanszékünk betöltésének. A kinevezendő tanároknak ugyanis az oktatás és a tudományos kutatás szabadsága érdekében fenn kell tartanunk azt a jogot, hogy munkásságuk irányát, valamint munkatársaikat maguk választathassák meg. Ezzel a magas belügyi kormányzat érdekét, mellyel a Karunkon

Magyar Közigazgatástudományi Intézet
1931-ben létesült. A központi épület
mégis a belügyminiszter által
visszaadott pénzeszközök alapján
jellel - alapítványi pénzeszközök
döntésével létesült. Az alapítvány
érték az alapítványi pénzeszközök
3000 millió forint. A belügyminiszter
főnök, jogelődje az egyetemi igazgató
összeget utalva az Intézetnek.
Visszaadott pénzeszközök alapján a
központi épület felépítésére, a központi
épület felépítésére a központi épület
utalva érkezik a központi épület
egyik felépítésére.
A központi épület felépítésére az
Intézet anyag, főnök, jogelődje
székesfővárosi pénzeszközök alapján
visszaadott pénzeszközök alapján
létesült.

Intézet Közigazgatási Jogi Tanszék
Központi épület felépítésére
7 De nyugodtan kell ehhez
a központi épület felépítésére, mert

Lehet
Központi épület felépítésére
minden év pénzeszközök az
Intézetnek a központi épület
jogi és pénzügyi jogi tanszékünk
amelyek a központi épület
leirat értelmében a központi épület
Központi épület felépítésére
székesfővárosi pénzeszközök alapján
létesült. Az Intézetnek a központi
épület felépítésére az egyetemi igazgató
összeget utalva az Intézetnek.
Visszaadott pénzeszközök alapján a
központi épület felépítésére, a központi
épület felépítésére a központi épület
utalva érkezik a központi épület
egyik felépítésére.

(Előterjesztés.)

(Határozati javaslat.)

(Előterjesztés.)

(Határozati javaslat.)

folyó közigazgatási jogi és jogpolitikai oktatás és kutatás irányának a megszabásába be akar folyni, a legkisebb mértékben sem sértjük. Hiszen a minisztertanácson keresztül a magas kormány minden tagjának elegendő befolyása van az egyetemi tanárok kinevezésére.

De helyi körülmény is útját állja annak, hogy a magas leiratban foglalt óhajnak eleget tegyünk, melynek értelmében a Közigazgatástudományi Intézet egy részét a belügyminisztériumi reformmunka számára átengedjük. A Közigazgatástudományi Intézet ugyanis ez idő szerint két háromablakos teremben és négy egyablakos szobában van elhelyezve. Ezek közül az egyik háromablakos terem a Közigazgatástudományi Intézet számára szándékunk fenntartani három egyablakos szobával együtt, mely utóbbiak közül egy a tanszék tanárának, másik kettő pedig a tudományos segédszemélyzet dolgozó-szobája volna. Amennyiben egyidejűleg mind a két közigazgatási és pénzügyi jogi tanszékünk betöltetnék, úgy a két most említett egyablakos szoba közül az egyik szintén tanári dolgozó gyanánt tehetne szolgálatot. A másik háromablakos terem és a mellette levő egyablakos szobát, melyekben ez idő szerint a Közigazgatástudományi Intézet grafikonyanyag van kevésbé gazdaságosan elhelyezve, kénytelenek voltunk a Karunk szintén létező Közgazdaságtani Szeminárium, illetve Intézet részére átengedni, mely a múltban is szép munkát végzett, a közeli és távolabbi jövőben pedig az előttünk álló nagy gazdaságpolitikai problémák idején még fontosabb munkára hivatott. Helyiségét ez a szeminárium, illetve Intézet a Központi Egyetem épületé tetőzetének és legfelső mennyezetének beomlása következtében elvesztette, igen gazdag könyvtárát azonban szerencsére sikerült legalább legnagyobb részben a romok alól kimenteni. A Közigazgatástudományi és a Közgazdaságtani Intézetek helyi közelsége különben a két közel rokon intézmény tudományos munkáját is csak megkönnyítené és tökéletesebbé is tehetné.

Mikor így öszinte sajnálatunkra a magas leiratban foglalt elgondolásoknak mindegyikével szemben állást foglalunk, mégis örömmel állapítjuk meg, hogy mindezzel nem akadályozzuk meg Miniszter Ur intencziójának teljesülését. Semmi akadály ugyanis annak, hogy azok az urak, akiket a Belügyminisztérium erre kijelöl, illetve kiküld, ne végezhessenek miniszteri utasításra kutató munkát a Közigazgatástudományi Intézetben. Karunk az illetőket, rendelkezési jog nélkül, de mint igen kedves vendégeket az Intézetben mindig szívesen látná. Reméljük, hogy ezzel a megoldással is eleget teszünk Miniszter Ur azon ~~szándékának~~ méltányolható óhajának, hogy a tervezett

komoly,

közigazgatási reformmunkálata tudományos kutatás eredményeként készüljön el. Karunk előre is szerencsét és sikert kívánva a Miniszter ur bölcs vezetése alatt álló minisztérium ezen, hazánk jövője szempontjából oly fontos munkásságához. Fogadja, stb.

ref: Navratil

* helyiségeinket

Tát kellene engednünk.

Ttnek Zárójelben jegyezzük meg, hogy amennyiben

Fga szeminárium

L Kell foglalniuk,

Sőt amennyiben az illetők esetleg Karunk magántanárai volnának, vagy magántanárságot szerzhethetnének Karunkon, még közelebbi kaocsolatba is kerülhetnének az Intézettel.

Telégge nem

Handwritten notes in cursive script, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to fading and overlapping lines.

Handwritten word, possibly "Lásd" or "Lásd az..."

467. szám.
1944/45.

Tárgy:

Közigazgatástudományi Intézet
egy részének átengedése belügy-
minisztériumi reformmunka szá-
mára.

Dr. NAWRATIL ÁKOS

egyetemi ny. r. tanár

előadói jelentése

a kar 1945. évi május hó
9- n tartott
V. ik rendes üléséből.

Belügyminiszter Urnak.

Miniszter Ur!

A Karunkon létező Magyar Közigazgatástudományi Intézet tárgyában f.évi május hó 3-án 20,000/1945/I.szám alatt kelt leirat folyó évi május hó 7-én érkezett hozzászólásunk. Karunk f.évi május hó 9-én tartott ülésében foglalkozott vele. Ennek eredményeként a következőket van szerencsém Miniszter Urral közölhetni.

A Magyar Közigazgatástudományi Intézet 1931-ben létesült. A könyvtárának magváttevő könyveket néhai Magyar kartársunk a Rockefeller-alapítványtól kapott 16,000 dollár**ár**ból vásárolta. Később az Intézet ettől az alapítványtól még körülbelül 3,000 dollárt kapott. Budapest Székesfőváros polgármestere egy ízben nagyobb összeget utalt ki az Intézet részére városmorfológiai munkálatok költségének fedezésére, melyet kisebb részletekben folyósítottak. Az utóbbi években a következő hitelek álltak az Intézet rendelkezésére: 1938-ban 600 P az Egyetem Gazdasági Igazgatóságától és 2,010 P Karunktól; 1939-ben 1,800 P az Egyetem Gazdasági Igazgatóságától, 400 P a Közmunkák Tanácsától, 4,500 P a Székesfővárostól és 280 P Karunktól; 1940-ben 8,934 P az Egyetem Gazdasági Igazgatóságától, 555 P Karunktól, 600 P Gömörvármegyétől és 1,500 P Komáromvármegyétől; 1941-ben 12,000 P Egyetemünk Gazdasági Igazgatóságától és 6,200 P Karunktól; 1942-ben az Egyetem tulajdonáttevő Egyetemi Alaptól 20,000 P, Egyetemünk Gazdasági Igazgatóságától 1,500 P, Karunk-

tól 1,898 P, a Vallás- és Közoktatásügyi minisztériumtól 10,000 P és a Székesfővárostól 12,000 P; 1943-ban az Egyetemi Alaptól 20,000 P, a Vallás- és Közoktatásügyi minisztériumtól 40,000 P, a Közellátási minisztériumtól ugyanennyi, a Székesfővárostól 8,000 P, Karunktól 761 P; 1944-ben az Egyetemi Alaptól 20,000 P, a Vallás- és Közoktatásügyi minisztériumtól 45,000 P, a Közellátási minisztériumtól 10,000 P, a Székesfővárostól 11,000 P, Karunktól a rendes szemináriumi átalány formájában 926 P.

Az Intézet anyagi forrásai tehát főleg a tudományos célú szolgáló Rockefeller-alapítvány, a Vallás- és Közoktatásügyi minisztérium, valamint az Egyetem tulajdonát tevő Egyetemi Alap voltak. Így legalább az Intézet könyvanyagát joggal tekinthetjük a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter ur fennhatósága alatt álló Egyetemünk tulajdonának. De ragaszkodnunk kell ehhez a könyvanyaghoz azért is, mert közjogi és közigazgatási-jogi tanszékünk szemináriuma és ennek könyvanyaga bombatalálat következtében egészen elpusztult. A Közigazgatástudományi Intézet könyvanyagát tehát ennek a pótlására, de egyben a közel jövőben betöltés alá kerülő két közigazgatási- és pénzügyi jogi tanszékünk szemináriuma részére kell hasznosítanunk. Ez természetesen nem zárna ki, hogy ezt a könyvanyagot, amint ez többi szemináriumainknál is történik, a vezető tanár engedelmével akár a Szeminárium helyiségében, akár kölcsönvétel ut-

ján bárki, tehát a Belügyminisztérium alkalmazottai is ne használhatnák.

Készséggel bocsátjuk azonban Miniszter Ur rendelkezésére teljes mértékben az Intézet gyűjtött statisztikai anyagát és grafikus táblázatait, amelyekre a Belügyminisztériumnak a magas leirat szerint elsősorban van szüksége. Ezek tekintetében a legjobb megoldásnak azt tartanók, ha Miniszter Ur ezeket az Egyetemről elvitetné és ~~egy~~ másutt a Belügyminisztérium közvetlen hatósága alatt álló Közigazgatástudományi Intézet létesítéséhez alapanyagul használná fel.

E mellett a megoldás mellett szól az is, hogy a Magyary-féle Intézet helyiségeinek arra a részére, amelyben ez idő szerint éppen az átengedendő anyag van elhelyezve, Közgazdaságtani Szemináriumunknak és a szeminárium könyvtárának elhelyezése czéljából van szükségünk. Ez a szeminárium a multban is szép munkát végzett, a közeli és távolabbi jövőben pedig az előttünk álló és megoldásra váró nagy gazdaságpolitikai problémák idején még fontosabb munkára hivatott. Helyiségét ez a szeminárium a Központi Egyetem épülete tetőzetének beomlása következtében elvesztette, igen gazdag könyvanyagát azonban sikerült, legalább legnagyobb részben, a romok alól kimenteni.

Reméljük, hogy a fentiekben vázolt megoldással eleget teszünk Miniszter Ur azon eléggé nem méltányolható óhajának, hogy tervezett közigazgatási reformmunká-

lata komoly, tudományos kutatás eredményeként készüljön el. Karunk előre is szerencsét és sikert kíván a Miniszter Urbölcs vezetése alatt álló minisztériumnak ezen, hazánk jövője szempontjából oly fontos munkásságához.

Fogadja stb.

II.

Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter

Urnak.

Tudomásulvétel czéljából tisztelettel felterjesztjük másolatban a Belügyminiszter Urnak a néhai Magyar kartársunk alapított^{a/} Közigazgatástudományi Intézet tárgyában Karunkhoz intézett leiratát, valamint erre a leiratra a Belügyminiszter Urhoz intézett válaszunkat.

Fogadja stb.

III.

Iparügyi Miniszter Urnak.

Miniszter Ur folyó évi április hó 30-án és május hó 9-én ~~kelt~~ a Karunkon létező Magyar Közigazgatástudományi Intézetet illető egy kérdésben a nevezett Intézet felügyeletével ez idő szerint megbizott tanárhoz levelet intézett. E levelekre hivatkozva tisztelettel ide-mellékeljük másolatban azt a leiratot, melyet az Intézet dolgában a Belügyminiszter Ur intézett Karunkhoz, és mellékeljük ugyancsak másolatban válaszunkat is, melyet erre a leiratra a Belügyminiszter Urhoz intéztünk.

Fogadja stb.

Melléklendő a belügyminiszteri leirat és a kiadmány másolata.

Melléklendő az iktatmány és az I.sz. kiadmány másolata.

ref. Navratil